

Մ Ա Տ Ե Ն Ա Կ Ի Տ Ո Ւ Թ Յ ՈՒ Ն

1. ՄԱՐԳՍԻՉՄԻ ԿԼԱՍԻԿՆԵՐԻ ԵՐԿԵՐ

- Կ. Մարգս, Կապիտալ, Հատ. I, Երևան, 1933:
Կ. Մարգս, Ֆ. Էնգելս, Հատընտիր նամակներ, Երևան, 1936:
Կ. Մարգս, Կապիտալիստական արտադրությանը նախորդող ձևերը, Երևան, 1941:
Ֆ. Էնգելս, Ֆեոդալիզմի քայքայման և բուրժուազիայի զարգացման մասին, Երևան, 1937:
Ֆ. Էնգելս, Գյուղացիական պատերազմը Գերմանիայում, Երևան, 1940:
Վ. Ի. Լենին, Կապիտալիզմի զարգացումը Ռուսաստանում, Երկեր, Հատ. 3, Երևան, 1947:

2. ՍԿՋՐՆԱՂԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ա. ՁԵՆՈՒՄԻՆԵՐ, ԱՐԽԻՎԱՑԻՆ ԵՎ ԱՅԼ ՆՑՈՒԹՆԵՐ

Մաշտոցի անվան Մատենադարան, ձեռագիր №№ 55, 82, 519, 529, 542, 737, 1050, 1264, 1382, 1402, 1695, 1828, 1875, 1989, 2014, 2229, 2672, 2699, 2803, 2845, 2888, 2911, 2933, 2951, 3031, 3519, 3844, 3864, 3912, 4268, 4331, 4170, 4481, 4496, 4501, 4669, 4796, 5074, 5114, 5306, 5994, 6271, 6273, 6764, 7049, 7117, 7442, 7482, 7639, 7717, 7757, 8443: Երուսաղեմի Ս. Հակոբյանց վանք, ձեռագիր №№ 1244, 1397: Ջմառի վանք, ձեռագիր № 212: Մաշտոցի անվան Մատենադարան, Արաբատառ ֆոնդ, ձեռ. № 233, նույն տեղում, Արխիվային բաժին, ռուսական ցարերի և նապոլեոն I-ի հրովարտականքը, № 2, նույն տեղում, Կաթողիկոսական դիվան, թղթապանակ 1ա, 1բ, 1գ, 1դ, 2ա, 2բ, 13ր, նույն տեղում, Մելիք-Շահնազարյանների ֆոնդ, թղթապանակ 241, ՀՍՍՀ ՊՊԿԿ, ֆոնդ 57, գործ 9:

Ուկր. ՍՍՀ Լյուդի Կենտրոնական պետական պատմական արխիվ (ԼԿՊԱ), ֆ. 52, ց. 4, գ. 3, հ. 55:

Архив Внешней политики России (АВПР), ф. СРА, д. 1722 г., № 1, ф. «Посольства в Константинополе», д. 1615.

ЦГА, фонд 100, спом. России с Арменней (СРА), №№ 2, 81, 142.

ЦГАДА, фонд Гос. архив р. XXII, д. 13, ч. IV, V, VII, д. 1666—1674 гг. № 2. Նույն տեղում, ֆ. 100, д. 1672—1673 гг., № 1, 1710 г., № 3, ֆ. 276, т. I, д. 612, ֆ. 1252, оп. I, д. 19, 386; Նույն տեղում, ֆ. Сношения России с Персией, оп. I, д. 1653 г., № 5. ЦГАВМФ, ֆ. 233 оп. I, д. 222, 228. ЦГВИА, ֆ. 52, оп. 1/194, св. 124, д. 8, оп. 194, д. 331, ч. VIII, IX, ВИА, д. 280, ЦГИА СССР, ֆ. 880, оп. 5, д. 12, 108.

Բ. ՏՊԱԿԻՐ ՍԿՋՐՆԱՂԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հայերեն լեզվով

Աբրահամ Իրևանցի, Պատմութիւն պատերազմացն, Երևան, 1938:

Աբրահամ Կեհտալի, Պատմադրութիւն անցիդն իւրոց և Նասր-Շահին Պարսից, էջմիածին, 1870:

Առաքել Դավրիժեցի, Պատմութիւն, էջմիածին, 1896:

Առաքել Սյունեցի, Լուծմունք յաղագս Սահմանաց (գրոց) Դաւթի Անյաղթ փիլիսոփայի, Մադրաս,

1797:

Նույնի, Աղամզիրք, Վենետիկ, 1907:

Նույնի, Դրախտագիրք, Վենետիկ, 1956:

Արարական աղբյուրները Հայաստանի և հարևան երկրների մասին, կազմեց Շ. Բ. Նալբանդյան, Երևան, 1965:

Դեռզգ վարդապետ Մխլիմ-օղլի, Գիրք վիճաբանութեան ընդդէմ երկարնակաց, Կ. Պոլիս, 1734:
Դրիգոր Տաթևացի, Գիրք քարոզութեան, Ամարան հատոր, Կ. Պոլիս 1741:

Նույնի, Զմեբան հատոր, Կ. Պոլիս, 1740:

Նույնի, Գիրք հարցմանց, Կ. Պոլիս, 1729:

Նույնի, Ոսկեփորիկ, Կ. Պոլիս, 1746:

Գրիգոր Դաբանաղցի, Ժամանակագրութիւն, Երուսաղէմ, 1915:

Գրիգոր Խլաթեցի (Մեհենց), Յիշատակարան աղէտից (տե՛ս «Ժն դարի հիշատակարաններ», Ա), Դիւան հայոց պատմութեան, հատ. Ա—Բ, Թիֆլիս, 1893, Գ, Թիֆլիս, 1894, Դ, Թիֆլիս, 1899, Ը, Մասն II, Թիֆլիս, 1908, Ժ, Թիֆլիս, 1912:

Սուսյի կար. Հասան-Ջալալյան, Պատմութիւն կամ յիշատակ ինչ-ինչ անցից՝ դիպելոց յաշխարհին Աղուանից, Շուշի, 1839:

Ներմիա Զեյեյի Քյումուրճեան, Ստամպոլոյ պատմութիւն, հատ. Ա, Վիեննա, 1913, հատ. Բ, Վիեննա, 1932, հատ. Գ, Վիեննա, 1939:

Նույնի, Օրագրութիւն Երուսաղէմ, 1939:

Ջաֆարիա Ազուլեցի, Օրագրութիւն, Երևան, 1938:

Ջաֆարիա սաւկեպոյ Քանափեցի, Պատմութիւն, մասն Ա, Բ, Գ, Վաղարշապատ, 1870:

Ընտիր պատմութիւն Դաւիթ բեգին, Վաղարշապատ, 1871:

Թովմա Մեծոփեցի, Պատմութիւն լանկ-Թամուրայ և յաջորդաց իւրոց, Փարիզ, 1860:

Նույնի, Յիշատակարան, Թիֆլիս, 1892:

Թուրքական աղբյուրները Հայաստանի, հայերի և Անդրկովկասի մյուս ժողովուրդների մասին, կազմեց Ա. Սաֆրաստյան, հատ. Ա, Երևան, 1964:

ԺԴ դարի հայերեն ձեռագրերի հիշատակարաններ, կազմեց Լ. Ս. Խաչիկյան, Երևան, 1950:

Ժն դարի հայերեն ձեռագրերի հիշատակարաններ, կազմեց Լ. Ս. Խաչիկյան, հատ. Ա, Երևան, 1955, հատ. Բ, Երևան, 1958, հատ. Գ, Երևան, 1967:

Խաչատուր արքեպ Ջուղայեցի, Պատմութիւն պարսից, Վաղարշապատ, 1905:

Կալվաթագրեր, կազմեց՝ Հար. Աբրահամյան, Երևան, 1941:

Կամենեց-Պոդոլսկ քաղաքի հայկական դատարանի արձանագրութիւնները, (XVI դ.), աշխատասիրութիւն վ. Բ. Գրիգորյանի, Երևան, 1963:

Հայ աշուղներ (XVII—XVIII դդ.), Երևան, 1961:

Հայոց Նոր վկաները (աշխատասիրութիւն վ. Շ. Մանանդյանի և Հր. Աճառյանի), Վաղարշապատ, 1903:

Հիշատակարան ազգային արդեան պատմութեան համար («Կոռնկ հայոց աշխարհին», 1862):

Հովնաթ Որոտնեցի, Հաւաքեալ ի բանից իմաստասիրաց («Բանբեր Մատենադարանի», Խ 3, 1956):

Նույնի, Վերլուծութիւն ստորագրութեանց Արիստոտէլի, համահամաբ տեքստը, առաջաբանը և ծանոթագրութիւնները վ. Կ. Զալոյանի, Երևան, 1956:

Հովնաթեան Կամենացի, Պատմութիւն պատերազմին Խոտինու, աշխատասիրութիւն վ. Ս. Անասյանի, Երևան, 1964:

Հովասափ Սեբաստացի, Բանաստեղծութիւններ, աշխատասիրութիւն վ. Պ. Գեորգյանի, Երևան, 1964:

Հովսեփ Էմինի կեանքն ու զործը, անդերին բնագ. Թարգմանեց Յ. Խաչմանեան, Բեյրութ, 1958:

Հովսեփ կաթողիկոսի Յիշատակարանը («Կոռնկ հայոց աշխարհին», 1863, Խ 7):

Մայր ցուցակ հայերեն ձեռագրաց Մխիթարեան Մատենադարանին, կազմեց Բ. Սարգիսեան, հատ. Ա, Վենետիկ, 1914, հատ. Բ, Վենետիկ, 1924:

Մայր ցուցակ ձեռագրաց սրբոց Ցալորեանց, հատ. Գ, կազմեց Ն. Պողոսեան, Երուսաղէմ, 1963:

Մանր ժամանակագրութիւններ XIII—XVIII դդ., կազմեց վ. Հակոբյան, հատ. I, Երևան, 1951, հատ. II, Երևան, 1956:

Մատենադարանի պարսկերեն վավերագրերը, Հրովարտականք, պրակ Ա (Ժն—ԺԶ դդ.), կազմեց Շ. Դ. Փափաջյան, Երևան, 1958, պրակ Բ, Երևան, 1959:

Մատենադարանի պարսկերեն վավերագրերը, կալվաթագրեր, պրակ Ա, կազմեց Շ. Դ. Փափաջյան, Երևան, 1968:

Մաթեոս Ուտեյեցի, Ժամանակագրութիւն, Վաղարշապատ, 1898:

Մխիթար Արքեպիսկոպոս, Գուռն բերականության աշխարհարար լեզուին հայոց, Վենետիկ, 1727:
 Նույնի, Բաղդադի հայկազնան լեզուի, Վենետիկ, Ա, 1749, Բ, Վենետիկ, 1769:
 Մկրտիչ Նազաշ, աշխատատիրություն մ. Խոնդկարյանի, Երևան, 1965:
 Նուզաշ Հովնաթան, Բանաստեղծություններ, Երևան, 1951:
 Նոր տետրակ որ կոչի յորդորակ, Մադրաս, 1772:
 Շահամիր Շահամիրյան, Որոգայթ փառաց, Թիֆլիս, 1913:
 Չամչյան Մ., Պատմություն հայոց, հատ. III, Վենետիկ, 1786:
 Նույնի, Բերականություն հայկազնան լեզուի, Վենետիկ, 1779:
 Պաղտատար Գալի, Տաղիկներ սիրոյ և կարօտանաց, Երևան, 1958:
 Պետրոս դի Սարգիս Գիլանենց, Ժամանակագրություն («Կոռնկ», Թիֆլիս, 1863):
 Պետրոս Ղափանցի, Գրքույկ կոչեցեալ երգարան, Կ. Պոլիս, 1772:
 Սամալի Անցի, Հաւաքման ի գրոց պատմագրաց, Վաղարշապատ, 1893:
 Սայաթ-Նովա (հայերեն, վրացերեն, ադրբեյջաներեն խաղերի ժողովածու) կազմեց Մ. Հասրաթ-յան, Երևան, 1963:
 Սիմեոն կարողիկոս Ներանցի, Զամբո, Վաղարշապատ, 1873:
 Սիմեոն Գալի Լեմացոյ, Ուղեգրություն, տեղագրություն և յիշատակարան, Վիեննա, 1936:
 Սիմեոն Ջուղայեցի, Համառոտ հաւաքումն տրամաբանութեան, Կ. Պոլիս, 1728:
 Սմբատ Սպարապետ, Տարեգիրք, Վենետիկ, 1956:
 Ստեփանոս Օրբելյան, Պատմություն նահանգին Սիսական, Թիֆլիս, 1910:
 Վաղարշապատեցի Հարություն Արարատյանի կյանքը, Թիֆլիս, 1922:
 Վիթական տարեգիր, կազմեց՝ Կ. Կոստանյանց, ՍՊԲ, 1913:
 Վրացական ազբուրները Հայաստանի և հայերի մասին, Թարգմանեց՝ Լ. Մելիքսեթ-բեկ, հատ. Գ, Երևան, 1955:
 Տաղարան է սա հոգոյ և մարմնոյ, Վենետիկ, 1512—1513:
 Ճուցակ հայերեն ձեռագրաց Զմամուի վանքի Մատենադարանին, կազմեց Մ. Քելիշյան, Վիեննա, 1964:
 Ճուցակ ձեռագրաց Մշոյ ս. Առաքելոց-Թարգմանչաց վանքի և շրջակայից, կազմեցին Ս. Մուրադ-յան և Ն. Մարտիրոսյան, Երուսաղեմ, 1967:
 Ճուցակ հայերեն ձեռագրաց Հայկապի..., կազմեց Ա. Սյուրմեյան, Երուսաղեմ, 1935:
 Օսմանյան օրենքները Արեւմտյան Հայաստանում, Թարգմանությունը, առաջաբանը և ծանոթագրությունները Ա. Խ. Սաֆրաստյանի և Մ. Կ. Զուլայանի, Երևան, 1964:

3. ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հայերեն լեզվով

Արեղյան Մ., Հայոց հին դրականության պատմություն, հատ. 2, Երևան, 1946:
 Նույնի, Երկեր, հատ. Բ, Երևան, 1967:
 Արքեպիսկոպոս Ա., Մի լը Անդրկովկասի ժողովուրդների և հայ-ուսական հարաբերությունների պատմությունից, Երևան, 1953:
 Ալիշան Ղ., Այրարատ, Վենետիկ, 1890:
 Նույնի, Հայ-Վենետ, Վենետիկ, 1896:
 Նույնի, Սիսական, Վենետիկ, 1893:
 Նույնի, Կամենից, Վենետիկ, 1896:
 Ալաշյանյան Ա., Պատմություն հայ գաղթականության, հատ. Գ, մաս Ա, Կահիրե, 1961:
 Ակիշյան Ն., Բաղդի դպրոցը 1500—1704 թթ., Վիեննա, 1952:
 Նույնի, Մովսես Գ Տաթևացի հայոց կաթողիկոսի և իր ժամանակը..., Վիեննա, 1936:
 Նույնի, Գրեգորիս Ա կաթողիկոս Աղթամարի..., Վիեննա, 1958:
 Նույնի, Հինգ պանդուխտ տաղասացներ, Վիեննա, 1921:
 Անադյան Հր., Հայոց անձնանունների բառարան, Գ, Երևան, 1946:
 Անադյան Հ., Հայկական մատենագրություն, Ա, Երևան, 1959:
 Նույնի, XVII դարի ազատագրական շարժումներն Արեւմտյան Հայաստանում, Երևան, 1961:
 Նույնի, Հայկական ազբուրները Բյուզանդիայի անկման մասին, Երևան, 1957:
 Սվալաբեկյան Թադ., Շահամիր Շահամիրյանն ու հնդկահայոց համայնական ինքնավարությունը XVIII դարում (Հայագիտական հետազոտություններ, Երևան, 1969):

- Ավդալբեյյան Մ., Գրիգորիս Աղթամարցի, Իրևան, 1963:
- Արևշատյան Ա., Նոմինալիզմի առաջացումն ու զարգացումը Միջնադարյան Հայաստանում («Բանբեր Մատենադարանի», № 6, 1962):
- Նույնի, Տաթևի սիրիսոփայական դպրոցը և Գրիգոր Տաթևացու աշխարհայացքը («Բանբեր Մատենադարանի», № 4, 1958):
- Բարխուդարյան Մակար, Արցախ, Բաքու, 1895:
- Նույնի, Պատմութիւն Աղուանից, հատ. Բ, Թիֆլիս, 1907:
- Ուրխուդարյան Ա., Միջնադարյան հայ ճարտարապետներ և քարագործ վարպետներ, Երևան, 1963:
- Ռոշկյան Մ., Ժանապարհորդություն ի կենսատան, Վենետիկ, 1830:
- Գասապեան Ն., Ֆիլիպի շրջանի հին հայկական եկեղեցիներու և վանքերու մասին («Մասիս», տարեգիրք, Սոֆիա, 1934):
- Նույնի, Վեկթո-Քոնոյո («Մասիս», տարեգիրք, Սոֆիա, 1935):
- Ղովերկյան Գր., Հայք ընդհարեթուպոլիս Դրանսիոյանիոյ 1780—1825, Բ, Վիեննա, 1899:
- Դրիգորյան Վ., Երևանի խանությունը XVIII դարի վերջում (1780—1800), Երևան, 1958:
- Դանիելյան Կ., Հայ միմուարային դրականության պատմությունից, Իրևան, 1961:
- Դիլոյան Վ., Հազարյանների հասարակական-քաղաքական դործունեության պատմությունից, Երևան, 1966:
- Երեմյան Ա., Փշրանքներ չուղահայ և հնդկահայ բանահյուսությունից (XVII—XIX դդ.), Վիեննա, 1930:
- Զուլպյան Մ., Զալալիների շարժումը, Երևան, 1966:
- Թովմատյան Ն., Գրիգոր Տաթևացու սոցիալ-տնտեսագիտական հայացքները, Երևան, 1966:
- Թովմատյան Բ., Հայ աստղագիտության պատմություն (հնագույն ժամանակներից մինչև XIX դ. սկիզբը), Երևան, 1964:
- Ինենիյան Ա., Աշխարհագրութիւն, 2-րդ մաս, հատ. Ե, Վենետիկ, 1804:
- Լեռ, Հայոց պատմություն, հատ. 3, Երևան, 1946:
- Նույնի, Հայկական տպագրության պատմություն, հատ. 2, Թիֆլիս, 1904:
- Լեռնյան Գ., Թատրոնը հին Հայաստանում, Երևան, 1941:
- Խաչատրյան Ա., Հայ և ռուս քարտեզագրության կապերը XVIII դարում (ՊՐՀ, 1966, № 2):
- Խաչիկյան Լ., Սյունյաց Օրբելյանների Բուրթելյան ճյուղը («Բանբեր Մատենադարանի», № 9):
- Նույնի, Էջեր համաշխարհային պատմությունից («Բանբեր Երևանի պետական լսարանի», 1969, № 2):
- Նույնի, Գլաձորյան համալսարանը և նրա սաների ավարտական ատենախոսությունները (Երևանի պետ. համալսարանի գիտ. աշխատություններ, XXIII, 1946):
- Նույնի, Մատթեոս Զուղայեցու կյանքն ու մատենագրությունը («Բանբեր Մատենադարանի», № 3, 1956):
- Խաչիկյան Մ., Սուգ ու կոծ ի վերայ գիւղաքաղաքին Ագուեայ որպիսի լինելն («Մասիս», Կ. Պոլիս, 1886, փետրվար):
- Խոջամատյան, Պատմութիւն Հնդկաց, Կալկաթա, 1848:
- Կառապետյան Պ., Հնադարյան հիշատակարան Սամաթիոյ ս. Գևորգ եկեղեցւոյ, Իսթամպուլ, 1935:
- Կծոյան Ա., Բժշկագիտությունը Հայաստանում XI—XIV դարերում, Երևան, 1968:
- Կյուլեքերյան Բ., Հովհաննես Կոլոտ պատրիարք, Վիեննա, 1904:
- Կոստանյան Կ., Գրիգորիս Աղթամարցի և իւր տաղերը, Թիֆլիս, 1898:
- Հակոբյան Հ., Ուղեգրություններ, հատ. Ա, Երևան, 1932, հատ. Զ, Երևան, 1934:
- Հակոբյան Վ., Մարտիրոս Երզնկացու ճանապարհորդական նոթերը (ՀՍՍՀ ԳԱ «Տեղեկագիր», 1957, № 6):
- «Հայք ի Զմյուռնիա», հատ. 1, Զմյուռնիա, 1899:
- Հարությունյան Վ., Միջնադարյան Հայաստանի քարավանատներն ու կամուրջները, Երևան, 1960:
- Հովհաննիսյան Աղ., Դրվագներ հայ ազատագրական մտքի պատմության, հատ. II, Երևան, 1959:
- Նույնի, Հայ-ռուս օրինատացիայի ծագման խնդիրը, Էջմիածին, 1921:
- Նույնի, Դավթ-Բեկի զլխավորած Ղափանի ապստամբությունը («Բանբեր համալսարանի», 1970, № 1):
- Հովսեփյան Գ., Խաղրակյանք կամ Պոռյանք հայոց պատմության մեջ, Վաղարշապատ, 1928:
- Նույնի, Թովմա Մեծոփեցու կյանքը, Վաղարշապատ, 1914:
- Ղազարյան Տ., Էլենիստների ուսմունքը հայ քնափիլիսոփայության մեջ (ՀՍՍՀ ԳԱ «Տեղեկագիր», 1964, № 2—3):
- Մանանդյան Հ., Քննական տեսություն հայ ժողովրդի պատմության, հատ. Գ, Երևան, 1952:

- Մարտիրոսյան Վ., Վնդրկովկասի ժողովուրդների համադորձակցությունը և նրանի 1724 թվականի պաշտպանությունը (ՊՐԶ, 1963, № 2):
- Մարտիրոսյան Ա., Մարտիրոս Ղրիմեցի, նրան, 1958:
- Միրզայան Հր., Սիմեոն Զուգայեցի, նրան, 1971:
- Միմայեյան Վ., Ղրիմի հույկական դադուլի պատմություն, նրան, 1964:
- Մնացականյան Աս., Հայկական միջնադարյան ժողովրդական Լրդեր, նրան, 1956:
- Մսերյանց Մ., Պատմութիւն կաթողիկոսաց էջմիածնի, ի Սիմէօնէ մինչև ցՅովհաննէս, Մոսկովա, 1876:
- Մովսիսյան Ա., Ուրվագծեր հայ դպրոցի և մանկավարժության պատմության X—XV դդ., նրան, 1958:
- Նազարյան Շ., Պետրոս Ղափանցի, նրան, 1969:
- Ոսկանյան Վ., Մարտիրոսյան Վ., Նոր վավերագրեր 1720-ական թվականների հայ աղատադրական շարժման վերաբերյալ (ՊՐԶ, 1962, № 4):
- Պալենյան Ա., Պատմութիւն կաթողիկէ վարդապետութեան ի Հայս, Վիեննա, 1878:
- Պարսամյան Վ., Լեհահայերի մասնակցությունը Դավիթ-Քեկի ապստամբությանը, նրան, 1962:
- Պետրոսյան Դ., Մաթեմատիկական Հայաստանում հին և միջին դարերում, նրան, 1959:
- Պերպլեյան Հ., Նյութեր Կ. Պոլսո հայոց պատմութեան համար, Վիեննա, 1965:
- Պողոսյան Ս., Եկեղեցական հոգատիրությունը նրանի խանությունում XVII—XVIII դդ. (նրանի համալսարանի դիտ. աշխատություններ, հատ. 13):
- Պողոսյան Յ., համալսի մեխիքների իրավունքների և պարտականությունների մասին (Երաների Հայաստանի արխիվներ, 1966, № 1):
- Նույնի, Աստրախանի հայոց աշտատանագիրքը, նրան, 1967:
- Սահակյան Հ., նրանի Քրիստոսյան, նրան, 1964:
- Սավալանյանց Տ., Պատմություն Երուսաղեմի, հատ. 2, Երուսաղեմ, 1931:
- Սարգսյան, Բեդիա և Հայաստան (Եղանդէս ամսօրեայ, 1935):
- Սիրունի Հ. Պոլիս և իր դերը, առաջին հատոր, Բեյրութ, 1965:
- Սմբատյանց Մ., Նկարագիր ս. Կարապետի վանից Երնշակայ, Տփղիս, 1904:
- Սյունյանց Ա., Պատմություն Հայկաի ազգային գերեզմանատանց և արձանագիր հայերեն տապանաքարերու, Հալեպ, 1935:
- Նույնի, Պատմություն Հայկաի հայոց, Փարիզ, 1950:
- Սրապյան Ա., Հայ միջնադարյան գրություններ, նրան, 1969:
- Սրվանձտյան Դ., Բորոս աղբար, հատ. 2, Կ. Պոլիս, 1888:
- ԵՏեղադրութիւնք ի Փոքր և Մեծ Հայս, Վենետիկ, 1864:
- Տեր-Հովհաննես Հ., Պատմութիւն Նոր Զուղայու ու յԱսպահան, հատ. 1, Նոր Զուղա, 1880, հատ. 2, Նոր Զուղա, 1881:
- Տեր-Մկրտչյան Կ., Նյութեր հայ մեխիքության մասին, պրակ Ա և Բ, էջմիածին, 1913—1914:
- Տեր-Պողոսյան Ավ., Բիողդիական մտքի զարգացումը Հայաստանում, հնագույն ժամանակներից մինչև XVIII դ., նրան, 1960:
- Րաֆֆի, համալսի մեխիքություններ, Վիեննա, 1906:
- Ուղուրյան Վ., Պատմութիւն հայոց զաղթականութեան և շինութեան եկեղեցուց նոցա ի Լիվոնոյ քաղաքին, Վենետիկ, 1891:
- Փափազյան Հ., Մի էջ Արևելյան Հայաստանի քաղաքական կյանքի պատմությունից (ՀՈՍՀ ԳԱ ԵՏեղեցիք, 1955, № 8):
- Նույնի, Երկ-ու-Մալիս ինտիտուտը և հայ ֆեոդալների հողերի բռնագրավումները XV դարում (ՊՐԶ, 1958, № 2):
- Նույնի, Վաղարշապատ գյուղի 1725—1728 թթ. թուրքական հարկացուցակները (Երաների Մատենադարան, № 5):
- Քյուրտյան Հ., Հայ ազատագրական փորձ մը ԺԶ դարում (Անահիտ, 1936, № 5—6):
- Նույնի, Նյութի հայ վաճառականության պատմության համար (Եղանակներ, ամսագիր, 1944, № 3—4):
- Նույնի, Հուս մետաքսի վաճառականությունը և հայերը, (Եղանակներ, ամսագիր, 1893):
- Քուլանյան Ս., Բուխարեստի հայոց անցյալն ու ներկան (Եղանակներ, 1950, № 7—8):
- Քուլանյան Հ., Պատմություն զաղթականության նրանի հայոց, Ս. Ղազար, 1895:
- Օրմանյան Մ., Ազգապատում, հատ. Բ, Կ. Պոլիս, 1914, հատ. Բ, մասն Գ, Բեյրութ, 1960:

Բ. ՌՈՒՍԻԵՆ ԵՎ ԱՅՆ ԸՆԶՈՒՆԵՐՈՎ

Акты исторические, т. II.

Беллевин, Путешествия через Россию в разные азиатские земли..., СПб, 1776.

Жизнописание Ага-Магомет-хана Каджара. СПб, 1835.

Жизнь Артемия Араратского, уроженца селения Вагаршапат, близ горы Арарат, т. II, СПб, 1813.

Закарий Канаксерци, Хроника (перевод с армянского М. О. Дарбинян-Мелнкян), Москва, 1969.

Монтескье Шарль, Персидские письма, 1936.

Олеарий А., Описание путешествия в Московию, СПб, 1906.

Переписка на иностранных языках грузинских царей с российскими государями от 1639 г. по 1700 г., СПб, 1861

Полное собрание русских летописей (ПСРЛ), тт. IV, XVIII, XXV.

Полное собрание законов Российской империи, т. XI, Москва, 1830.

Прокопий Кесарийский, История войн римлян с персами, СПб., 1898.

Рюс Гонзалес де Клавихо, Дневник путешествия ко двору Тимура в Самарканде в 1403—1406 гг., СПб, 1881.

Русско-индийские отношения в XVII в. (сб. докум.), Москва, 1958.

Собрание актов, относящихся к обозрению истории армянского народа, т. I, Москва, 1833, т. II, Москва, 1838.

Тамбурист Арутюн, Руководство по восточной музыке, Ереван, 1968.

Али-заде А., Социально-экономическая и политическая история Азербайджана XIII—XIX вв., Баку, 1956.

Аревшатян С. С., Философские взгляды Григора Татеваци, Ереван, 1957.

Армяно-русские отношения в XVII в. (сборник документов), т. I, Ереван, 1953.

Армяно-русские отношения в первой трети XVIII в., т. I, ч. I, Ереван, 1964, т. II, ч. II, Ереван, 1967.

Арунова М., Ашрафян К., Государство Надир-шаха Афшара, Москва, 1958.

Арутюнян П., Освободительное движение армянского народа в первой четверти XVIII в., Москва, 1954.

Бутков П. Г., Материалы по новой истории Кавказа с 1722 по 1803 г., т. I, ч. II, СПб, 1869.

Волков Н. Г., О расселении армян на Северном Кавказе до начала XIX в., 1966, № 3.

Веселовский Н. И., Памятники дипломатических и торговых сношений Московской Руси с Персией, т. I, СПб, 1890.

Восканян В., Ново-торговый устав и договор с Армянской компанией («Известия АН Арм. ССР», 1947, № 6).

Географический словарь российского государства, ч. I, Москва, 1801.

Гольдцимидт И. А., Каффа-генуэзская колония в Крыму в конце XIII- первой половине XV вв., Москва, 1952.

Грамоты и другие исторические документы XVIII столетия, относящиеся к Грузии, т. II, вып. II, СПб, 1902.

Григорян К., Армянская культурная колония в Петербурге в XVIII в. («Известия АН Арм. ССР», 1953, № 9).

Дубровин Н. Ф., История войны и владычество русских на Кавказе, т. II, СПб, 1886.

Забелин И., История города Москвы, ч. I, Москва, 1902.

Зевакин Е., Персидский вопрос в русско-европейских отношениях XVII в. («Исторические записки», Москва, 1940, № 8).

Иоаннисян А. Р., Иосиф Эмин, Ереван, 1946.

Его же, Россия и армянское освободительное движение в 80-х г. XVIII столетия, Ереван, 1947.

Его же, К истории возникновения «Западной честолюбия» («Известия АН Арм. ССР», 1948, № 3).

- Его же, Присоединение Закавказья к России и международные отношения в начале XIX столетия, Ереван, 1958.
- История Азербайджана, т. I, изд. АН Азр. ССР, Баку, 1958.
- История Польши, т. I, Москва, 1956.
- Казанская история, Москва, 1954.
- Кикодзе Г., Ираклий Второй, Тбилиси, 1948.
- Коган И. И., Московские шелковые фабрики первой половины XVIII в., «Старая Москва», Москва, 1920.
- Кривонос Н., Грабовецкий В., Армянская колония во Львове в XVI—XVII вв. («Известия АН Арм. ССР», 1958, № 12).
- Крымский А., История Турции и ее литературы, Москва, 1916.
- Левинатов В. И., Очерки из истории Азербайджана в XVIII в., Баку, 1948.
- Линниченко И., Черты из истории сословий в Юго-Западной (Галицкой) Руси в XIV—XV вв., Москва, 1894.
- Его же, Общественная роль армян в прошлом Юго-Западной Руси, Киев, 1895.
- Лысцов В. И., Персидский поход Петра I (1722—1723), Москва, 1951.
- Любомиров П. Г., Очерки по истории русской промышленности, М., 1947.
- Маркова О. П., Россия, Закавказье и международные отношения в XVIII в., Москва, 1966.
- Март Н. Я., Избранные работы, т. V, М.—Л., 1935.
- Меликсет-Бек Л. М., Из истории армяно-украинских отношений, (сб. Исторические связи и дружба украинского и армянского народов), Ереван, 1961.
- Микаелян Г., История Киликийского армянского государства, Ереван, 1952.
- Мышко Д. И., О жизни армян в Киеве в XV—первой половине XVII вв. (сб. Исторические связи и дружба украинского и армянского народов», Киев, 1965).
- Нерсисян М. Г., Из истории русско-армянских отношений, книга I, Ереван, 1956.
- Овчинян С. В., Армяно-болгарские исторические связи и армянские колонии в Болгарии во II половине XIX в., Ереван, 1968.
- Оганесян Л. А., История медицины в Армении, ч. III, Ереван, 1946.
- Очерки истории СССР (XVIII в. первая четверть, Москва, 1954, XVIII в. вторая половина, Москва, 1956).
- Патканов К., Дневник осады Испагана афганами, веденный Петросом дн Саркис Гиланени в 1722 и 1723 гг., СПб, 1870.
- Петрушевский И. П., Земледелие и аграрные отношения в Иране XIII—XIV вв. М.—Л., 1960.
- Его же, Государства Азербайджана в XV в. (сб. статей по истории Азербайджана, вып. I, Баку, 1949).
- Его же, Очерки по истории феодальных отношений в Азербайджане и Армении XVI—начале XIX вв., Ленинград, 1949.
- Пигулевская Н. В., Якубовский А. Ю., Петрушевский И. П., Строева Л. В., Беленицкий А. М., История Ирана с древнейших времен до конца XVIII в., Ленинград, 1958.
- Семенов А., Изучение исторических сведений о русской внешней торговле и промышленности, т. I, СПб, 1859.
- Смирнов А. П., Волжские булгары, М., 1954.
- Соловьев С., История России с древнейших времен, т. III, СПб, 1862, т. XVIII, Москва, 1968.
- Тизенгаузен В. Г., Сборник материалов, относящихся к истории Золотой орды, М.—Л., 1941.
- Тихомиров М. Н., Древняя Москва, М., 1947.
- Учреждения Западной Украины до восстановления ее в едином Украинском Советском Социалистическом государстве, Львов, 1955.
- Флетчер Д., О государстве русском, Москва, 1906.
- Халпахьян О. Х., Армяно-русские культурные отношения и их отражение в архитектуре, Ереван, 1957.

- Хачатрян А. Н., Армянское войско в XVIII в., Ереван, 1968.
- Хачатурян В. А., Население армянской колонии в Астрахани во II половине XVIII в. («Известия АН Арм. ССР», 1965, № 7).
- Хичикян Л. С., Армянские колонии на Украине в XVI—XVII вв. (сб. «Великая дружба», Ереван, 1954).
- Его же, Историография Армении («Очерки истории исторической науки», т. I, Москва, 1955).
- Чалоян В. К., История армянской философии, Ереван, 1959.
- Шарль Диль, История византийской империи, Москва, 1948.
- Шевченко Ф. П., Армяне в украинском казацком войске в XVII—XVIII вв. (сб. «Исторические связи и дружба украинского и армянского народов», Киев, 1965).
- Эзов Г. А., Сношение Петра Великого с армянским народом, СПб., 1898.
- Его же, Начало сношений эчмиадзинского патриаршего престола с русским правительством, Тифлис, 1901.
- Юхт А., Армянские ремесленники в Астрахани в первой половине XVIII в. («Известия АН Арм. ССР», 1958, № 1).
- Его же, Восточная торговля России в 30—40 гг. XVIII в. и роль в ней армянских купцов («Известия АН Арм. ССР», 1956, № 8).
- Якобсон А. Л., Средневековый Херсонес (XII—XIV вв.), М.—Л., 1950.
- Его же, Очерк истории зодчества Армении V—XVIII вв., М.—Л., 1950.
- Ahmed Refik, Anadolu'da Türk aşiretleri, İstanbul, 1932.
- Dr. Antoni, Zameczki Podolskie na kresach multanskich, cz. II, Warszawa, 1880.
- Dr. Antoni, Nowe opowiadanie historycznie, Lwów, 1883.
- Atti della societa de Storia Patria, VII, 2, Geneva, 1879.
- Balcer O., Statut ormiański w zatwierdzeniu Zigmunta w r. 1519, Lwów, 1910.
- Banăţeanu Vlad, Armenii în toponomia românească şi toponomice româneşti de origine armeană, Studii şi cercetări lingvistice. № 2, Bucureşti, 1960.
- Bar, Storia armeniei orinolo. 1889.
- Barkan O. L., XV ve XVI asırlarda Osmanlı İmperatorluğunda ziraat ekonomisinin hukuksal ve mali esasları c. I, Kanunlar, İstanbul, 1945.
- Barqcz S., Rys dziejów ormiańskich, Tarnopol, 1865.
- Barqcz S., Żywoty sławnych ormian w Polsce, Lwów. 1856.
- Bedik P., Cehilstun. Viennae, 1678.
- Berchet G., Ba Republicaedi Venezia e la Persia, Tortno, 1865.
- Brenner Henricus, Epitomae commentariorum Moysis Armeni, Stockholmia, 1723.
- Cartwright John, Voyage from Aleppo in Hispahan and back again. „Haktulus Posthumus or Purchase his Pilnes“, vol. VIII, Glasgow, 1905.
- Chardin J., Voyages en Perse, t. I—IX, Paris, 1811—1820.
- Charewiczowa L., Ograniczenia gospodarcze nacyj schyzmalickich i żydów, Lwów, 1925.
- Chéréf-nâmech ou histoire des Kourdes par Chéréf, prince de Bidlis, publiée par V. Veilaminof-Zernof, texte persan, Vol. I—II, SPB, 1860—1862.
- Chowanec Cz., Ormianie w Stanisławowie w XVII i XVIII wieku, Stanisławow, 1928.
- A Chronicle of the Carmelites in Persia and the Papal Mission of the XVII—XVIII centuries, vol. I, London, 1939, vol. II.
- Constantinescu P.,—Iaşi, Relaţiile culturale româno-ruse din trecut, Bucureşti, 1954.
- Ebascl Elias, Etat actuel de l'Empire ottoman, t. I, Paris, 1792.
- Eusebius Fernendzin, Acta Bulgariae ecclesiastica ob. a 1565 us cve ad a. 1799, Zagrabiae, 1877.
- Garswell John, New Julfa. The Armenian churches and other buildings, Oxford, 1968.
- Gromnicki T., Ormianie w Polsce, ich prawa, historia i przywileje, Warszawa, 1889.
- Hammer J., Histoire de l'Empire Ottoman, vol. I—XVIII, Paris, 1835—1843.
- Hammer J., Staatsverwaltung, Wienne, B. I, 1815.
- Imreh St., Despre începuturile industriei capitaliste din Transilvania în prima jumătate a secolului al XIX lea, Bucureşti, 1955.
- Isomard M., Descripyon de l'Egypte..., t. 18, Paris, 1839.

- Iorga N.*, Armenii și români; o paralelă istorică, Academia Română, Grigorie M. Buluciu București, 1914).
- Ismail A.*, Histoire du Liban du XVIIe siècle jusqu' à nos jours, t. I, Paris, 1955.
- Ismail Hami Danişmend*, İzahlı Osmanlı tarihi kronolojisi, IV, İstanbul, 1955
- Kâtip Celebi*, Fezleke-i tarih, c. I—II, İstanbul, 1267—1287 (1869—1870).
- Krusinski*, Tragica vententis belli Dersici historia, Leopoli, 1740.
- Lozinski*, Wł., Złotnictwo lwowskie, Lwów, 1912.
- Macler Fr.*, Rapport sur une mission scientifique en Roumanie (Juin-Août 1927), „Revue des Etudes Arméniennes”, t. XI, Paris, 1930.
- Manrizi*, Histoire des sultans Mamelouks, t. I, Paris, 1832.
- Michel Febvre*, L'état présent de la Turquie, Paris, 1657.
- Minorsky V.*, Jihan Shah Qara-Qoyunlu and his Poetry (Reprinted from BSOAS, 1959, XVI).
- Marcus Antonius Oudenryn.*, Berna, Linguae haecanae scriptores ordinis paraclicatorum congegationis Fratrum Unitorum et FF. Armenorum ord. s. Basilii. 1560.
- Morse H. B.*, The chronicles of the East India company trading to China, vol. I, Oxford, 1926.
- d'Ohsson M.*, Tableau général de l'Empire Ottoman, vol. I-VII Paris, 1786-1824.
- Pietro della Vallé*, Voyages dans la Turquie, l'Egypte, la Palestine, la Perse, les Indes orientales et autres lieux, t. IV, Rouen, 1745.
- Rabbat.*, Documents inédits pour servir à l'histoire du Christianisme en Orient (XVI—XVII s.), t. I, London, 1907.
- Raphuel du Mans*, Etat de la Perse en 1660, Paris, 1895.
- Raynaldus*, Annale ecclesiastici t. XIV, Anno, 1949.
- Russet A.*, The Natural History of Aleppo, I. II, London, 1794.
- Sandys G.*, Relation of a Journey, vol. II, London, 1627.
- Sanjian A.*, The Armenian Communities in Syria under Ottoman dominion, Cambridge, 1965.
- Seth M. J.*, Armenians in India, Calcutta, 1935.
- Seth M. J.*, Armenians in India from the earliest times to the present day, Calcutta, 1937.
- Studia nad historią prawa polskiego*, IV, Lwów, 1909.
- Szongott Kristóf*, A Magyarhoni örmény családok genealogiája, Szamoújvárt, 1898.
- Tadhkirat al-muluk*, A manual of Safawid administration, by V. Minorsky, London, 1943.
- Tavernier J. B.*, Les six voyages de Jean Baptiste Tavernier en Turquie, en Perse et aux Indes, Paris 1679.
- Tekelan Charles-Diran*, Marseille, la Provence et les Arméniens, Marseille, 1929.
- Tournefort P.*, Relation d'un voyage du Levant, t. II, Paris, 1717.
- Vatastanu V.*, Istoria artei feudale în țările române, vol I, București, 1959.
- Wielka encyklopedia powszechna*, serya II, t. V—VII, Warszawa, 1908.
- Will H.*, The outline of History, London, 1895.
- Zachariasiewicz K.*, Wiadomość o Ormianach w Polsce, Lwów, 1842.
- Zakrzewska-Dubasowa M.*, Ormianie Zawojscy i ich rola w wymianie handlowej i kulturalnej między Polską a Wschodem, Lublin, 1965.
- Zakrzewska-Dubasowa M.*, Organizacja gminy ormiańskiej w Zamosciu w XVI—XVII wieku, Rocznik lubelski, Lublin, 1960.
- Zimorowicz B.*, Historia miasta Lwowa, Krolestw Galicji i Lodomerii stolicy, Lwów, 1835.